

LAISVĖ—LIBERTY
 METAMS PRENUMERATA:
 Jungtinėse Valstijose . . \$8.00
 Dalyje Queens apskrityje \$9.00
 Kanadoje \$9.00
 Kitur užsienyje \$10.00
 Pavienio egzemplior. kainą 5 c.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
 LITHUANIAN DAILY
 110-12 Atlantic Avenue
 Richmond Hill 19, L. I.
 Telephone Virginia 9-1827
 PRICE 5c A COPY

No. 164 Richmond Hill 19, N. Y., Trečiadi., Rugpiūčio (August) 24, 1955 Metai 44-tieji, Dienraščio 36-tieji.

Portugalijos valdžia dar užsispyrusi Goa klausimu

Lisabonas. — Portugalijos užsienio reikalų ministras sako, kad Indija, o ne Portugalija, yra "agresorė." Esą, Goa "priklauso Portugalijai jau 450 metų." Jis sakė, kad niekas negali jos atimti nuo Portugalijos. Bet apart to užsispyrusio pareiškimo, ministras Paulo Cunha davė suprasti, kad "Portugalija pasirengusi derėtis su Indija." Bet Indija nepasirengusi derėtis su Portugalija, iki portugalai nepasitraukia iš Goa.

Brazilijos komunistai už socialdemokratų kandidatą

Rio de Janeiro. — Brazilijos kairus laikraštis "Imprensa Popular" atspausdino Komunistų partijos vado Presteso pareiškimą, kad komunistai ateinančiuose rinkimuose remia socialdemokratų prezidentinį kandidatą Juscelino Kubitsheką, Vargaso pasekėją. Sakoma, kad Aranha, buvęs užsienio reikalų ministras ir Jung. Tautų prezidentas suvedė komunistus su socialdemokratais.

(Nors partija, kurios kandidatas yra Kubitshek, save vadina socialdemokratinė, ji savotiška, buržuaziniai nacionalistinė, mažai bendro turinti su pasauliniu socialdemokratinu judėjimu.)

GALLAGHERIS APELIUOSIĄ GAUTĄJĄ ASTRIA BAUSMĘ

New Yorkas. — Seržantas Gallagheris buvo nubaustas kalėjimui iki gyvos galvos. Kaltinimai buvo, kad jis kankino kitus belaisvius Korėjoje ir prisidėjo prie dviejų mirties, taipgi, kad jis bendradarbiavo su kinais-korėjiečiais. Gallagheris pareiškė, kad jis bausmę apeliuosias.

Tel Avivas. — Izraelyje atsistatydino šareto kabinetas. Naują kabinetą sudarys Ben Gurionas.

Lenkijos pramonės gamyba per pirmą 1955 m. pusmetį pakilo apie 12 procentų.

Epidemijų pavojus potvynių vietovėse

Sveikatos pareigūnai pradėjo skubinti serumą prieš šiltinę į vietoves, kurias labiausiai nusiaubė praeitos savaitės pabaigos potvyniai. Strousburg, Pa., daktarai ir slaugės įskiepijo 800 žmonių. Panašūs skiepijimai prasidėjo ir daugelyje kitų vietų Pensilvanijoje, Connecticute ir kitose potvynio paliestose valstijose.

Šiltinės epidemijos bijoma, nes ją sukelia suterštas vanduo. Nors gyventojams išdalintos dezinfekavimo tabletės, bet bijoma, kad daugelis geria vandenį,

kuris pilnas mikrobu. Kai kuriose vietovėse jau prasidėjo dizenterijos epidemijos.

Žuvusiųjų skaičius vis auga, sako pranešimai. Pensilvanijoje buvo 93 aukos, Connecticute 66, New Jersey 6, New Yorke 4, Massachusetts 13, Rhode Islande 1, Virginijoje 3.

Patvynusios upės ir upokšniai, kurie buvo pavirtę upėmis, jau nuslūgo daugumoje vietų iki normalaus lygio. Tai vienur, tai kitur purve dar randami lavonai, kurie skendo po vandeniu.

Sukilimai Šiaurės Afrikoje smarkiai sukrėtė francūzus

Alžyras. — Anti-francūziški sukilimai Maroke ir Alžyre smarkiai sukrėtė Francūzijos valdžią, kuri ėmėsi dviejų priemonių: iš vienos pusės ji siūnčia sustiprinimus, lėktuvais skraidinama be pertraukos parauštistus ir pėstininkus Afrikon, iš kitos pusės, pradeda derybas su nuosaikešniais nacionalistais Maroke ir Alžyre, su kuriais

tikisi susiderėti.

Premjeras Faure atvyko iš Paryžiaus į Aix-les-Bains Pietinėje Francūzijoje, kur taipgi atsiskubino Maroko ir Alžyro generaliniai gubernatoriai. Taipgi atvyko karo reikalų ministras Koenig.

Sukilimas Maroke skaitomas plačiausiu 44 metų bėgyje, sukilimas Alžyre iš viso didžiausias.

Karo teismai teis dar 50 Korėjoj buvusių belaisvių

Washingtonas. — Karo departamentas atidengė, kad kariniai teismai teis dar 50 buvusių Korėjoje belaisvių, — amerikiečių, kurie buvo papuolę į kinų-korėjiečių rankas. Iš sugrįžusių belaisvių 565, sako, karo departamentas, per apklausinėjimus rasti kalti kame nors. 192 rasti žymiai kaltais. Iš to skaičiaus 50 dabar stos prieš teismus. Didelė dalis jų yra karininkai ir puskarininkiai, keli gam aukšti karininkai.

Jie visi bus kaltinami "bendradarbiavime su priešu" — tai yra, taikos peticijų pasirašyme, paskaitų klausymėsi, diskusijų dalyvavime ir taip toliau. Tarp teisiamų karininkų yra

daug lakūnų. Dalis jų jau civiliai, kiti dar tarnauja karinėse pajėgose.

Prasys, kad išlaisvintų karinius kriminalistus

Tokyo. — Užsienio reikalų ministras Mamoru Šigemitsu išskrido į Washingtoną. Prieš išvykdamas jis pareiškė, kad prašys Amerikos paleisti iš kalėjimo 210 japonų karo kriminalistų.

Statistika apie Korėją

Washingtonas. — Valdžia sako, kad iš 1,600,000 amerikiečių, kurie dalyvavo Korėjos kare, 7,190 pateko į kinų-korėjiečių belaisvę. 2,730, sako valdžia, mirė belaisvės stovyklose.

Vėliausios žinios

Seoulas. — Rhee valdžia sutraukė apie 7.000 korėjiečių į naujus išstojimus prieš neutrališką paliaubų komisiją. 500 demonstrantų nuėjo prie Amerikos ambasados ir šaukė, kad "komunistiniai paliaubų inspektoriai turi nešdintis iš Korėjos."

Washingtono Pietinės Korėjos ambasadorius Yangas pareiškė, kad jo valdžia bandys sulaukyti tas demonstracijas.

Bonna. — Vakarų Vokietijos spauda sako, kad kuomet Adenaueris sekančio mėnesio 9 d. išvyks Maskvon, Sovietai jam siūlys praplatinti prekybą tarp dviejų šalių. Adenaueris tarėsi su savo ministrais būsimosios kelionės reikalais.

Khartumas. — Sudano valdžia sako, kad ji padeda užgniaužti Pietiniame Sudane išsivysčiusį 1,000 kareivių pulko sukilimą. Dalis sukilėlių jau pasidavė.

Washingtonas. — Tarybinė žemės ūkio specialistų delegacija buvo priimta žemės ūkio sekr. Bensono. Po to jie susitiko su laikraštinkais. Jie dabar išvyksta Kanadon.

Rio de Janeiro. — Čia atsidarė "Lotynų Amerikos konferencija prieš komunizmą." Joje dalyvauja 20 valstybių atstovai.

Spring City, Tenn. — Autobusas, pilnas vaikučių, susidūrė su traukiniu. 17 vaikų liko užmušta, daug sužeista. Šoferis liko sveikas. Jis aiškino, kad nematė atskubančio traukinio.

Washingtonas. — Tarybinė žemės ūkio delegacija dalyvavo iškilmingame priėmime TSRS ambasadoje.

Paryžius. — Francūzai pradėjo ištraukti kai kuriuos savo okupacinių jėgų dalinius iš Vokietijos ir siūsti juos Šiaurės Afrikon.

Ceilonas. — Kai kurie Ceilono parlamento nariai kelia mintį, kad solidarume su Indija Ceilonas turėtų nutraukti diplomatinius santykius su Portugalija.

Pekingas. — Kinijos radijas sakė, kad amerikiečiai vis dar turi planus steigti karines bazes Pietiniame Vietname.

Ženeva. — Nors konferencija apie atominius klausimus pasibaigė, šešių valstybių atstovai liko tartis techniskais klausimais. Tos valstybės yra Amerika, Tarybų Sąjunga, Britanija, Francūzija, Kanada ir Čekoslovakija.

Laos. — Indokinijos valstybės Laos laudies partizanai atsiėmė ir gyventojus nuverstai karališką valdžią, kuri yra francūzų kontroliuojama.

Paryžius. — Francūzija kaltina, kad Egipte esantis Abdul El Krimas, Maroko nacionalistų karinių jėgų vadas, yra žymiai atsakomingas už dabartinius sukilimus.

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 Atlantic Avenue, Richmond Hill 19, N. Y.

President, JOHN GRUBAS

Secretary-Treasurer, WILLIAM CHAPLES

Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$8.00
Queens County, per year \$9.00
Canada and Brazil, per year \$9.00
Foreign countries, per year \$10.00
Entered as second class matter at the Post Office
of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

NAUJAUSIAS SKANDALAS

MŪSŲ PREZ. EISENHOWERIS vėl atostogauja tyro ir vėsaus oro Vakarų aukštumose, bet skandalai jo administracijoje eina sava ruožtu — "kaip paprastai." Štai kelios savaitės po Talbotto ir Hobby skandalų, mes skaitome, kad vidaus reikalų sekretorius Douglas McKay įveltas į kitą.

Pasirodo, kad jo nuosavybė, Douglas McKay kompanijoje, kuri randasi Salem miestelyje Oregono, eina streikas. Ir ką daro ta sekretoriaus firma Ogi, ji pasigarsino laikraštįje "Portland Oregonian," kad ieško streikaučių. Taip, garsinime aiškiai pasakyta, kad fabrike eina streikas, kad darbuo iškomu ne-unijistai.

Tuomi Eisenhowerio vidaus reikalų sekretorius parodo, kad jis tiek pat priešingas darbo žmonėms ir unijų teisėms, kiek kitas fabrikantas kabinete, tik žymiai didesnis, Wilsonas iš General Motors. Beje, McKay kompanija yra General Motors kontrolėje. Generalinis paštininkas irgi yra General Motors vyras. G. M. tokiu būdu turi net tris atstovus Eisenhowerio milijonierių kabinete!

Ar gali darbo žmonės iš tokio kabineto laukti supratimo ir simpatijos jų reikaluose? Negali, ir jie turi tai suprasti. Tikėkime, kad jie tai supras ateinančiais metais ir nebalsuos už GM-GOP turčių partiją.

SVEIKINTINAS ŽINGSNIS

PENNSYLVANIJOS GUB. George M. Leader parodė puikios drąsos ir žmoniškumo, neleidamas deportuoti negro Ed. Browno į Georgiją, kur jo laukė kankinimai sunkių darbų kalėjime arba plantacijoje po ginkluotų sargų priežiūra. Gub. Leader padarė tą nuosprendį, nors visi teismai, įskaitant aukščiausiąjį, pasisakė už Browno išdavimą Georgijos rasistams.

Kiekvienais metais nemenkas skaičius negrų pabėga iš pietinių valstijų kalėjimų ir stovyklų, kur jie kankinami, niekinami, į kur jie dažnai įmetami be jokio nusikaltimo. Daug jų deportuojama atgal beveik tikrai mirčiai. Bet vienam kitam pasiseka likti šiaurėje. Penssylvanijos gubernatoriaus pavyzdį turėtų pasiekti kiti gubernatoriai, ypačingai New Yorko Harrimanas, kuris turi galimybę neleisti išduoti Floridai negro Willie H. Reido.

Kailiasiuvių ir odos darbininkų unija įsiliejo į mėsos darbininkų uniją (AFL) su tiksliais užtikrinimais, kad jai paliekama vidutinė autonomija. Bet štai dabar AFL prezidentas Meany privertė mėsos darbininkus praveisti ragangaudisšką žingsnį, išmesti iš unijos kailia-

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

SENAI NŪDĖVĖTA PASAKA

Mums net keista, kad reakcinė lietuvių spauda nepavargsta be paliovos kartodama jau seniai visiškai nudėvėtą pasaką apie 1939-1940 metų įvykius Lietuvoje. SLA organas "Tėvynė," pavyzdžiui, jau gal tūkstantą kartą surinką: "Visus (tuos) veiksmus... tenka laikyti ne Lietuvos gyventojų laisvu apsisprendimu, bet okupacinės valdžios smurto veiksmais pagrobiam krašte."

Visuotini, laisvi, demokratiški, slapti rinkimai į Liaudies Seimą barabanščikams iš "Tėvynės" pastogės nieko nereikia, nėra joks Lietuvos žmonių laisvės apsisprendimas. Ir tikrai todėl, kad tie balsavimai, tie rinkimai nušlavė Lietuvoje išnaudotojų viešpatyimą, apvalė Lietuvą nuo ponų ir utėlių, ir pasuko jos gyvenimą socialistiniu keliu. Lietuvių tautos priešai jokiu būdu negali Lietuvos žmonėms atleisti už tokį jų pasielgimą, ir veikiausia neatsi. Juk, pavyzdžiui, dar iš šiandien įvairiuose pasaulio kampuose užeisime nuo 1917 metų revoliucijos pabėgusių carbernių, kurie negali dovnoti rusų tautai už jos nuėjimą socializmo keliu. Panašiai, atrodo, "amžinai" po svieta balados smetoninio režimo pakalikai ir visuomet fašistiniais purvais drabstys lietuvių tautą už jos 1940 m. labai protingą apsisprendimą.

PLEPA NESAMONES

Rymo Katalikų susivienijimo organas "Garsas" užgiedojo: "Sovietų okupuotoje Lietuvoje dabar nėra nė vieno tikro lietuviško laikraščio, nes leidžiamieji komunistiniai laikraščiai tarnauja ne Lietuvos ir ne lietuvių tautos reikalams, bet Maskvai."

Čia mes turime net dvi didelės netiesas, tiesiog nesamones. Jokie Sovietai Lietuvos okupavę neturi. Lietuvoje gyvuoja ir veikia Lietuvos tarybinė valdžia. Lietuva yra dalimi Tarybų Sąjungos, kuri susideda net iš šešiolikos lygiateisių tarybinių respublikų.

Kiek būtų tiesos, jeigu kas saktų, kad New Yorko valstija turi okupavusios Jungtinės Valstijos? Juk tai būtų gryniausios nesamonė. Tokia pat nesamonė kalbėti apie Sovietų okupavimą Lietuvos.

O kas liečia "Garso" sapaiojimą, kad Lietuvoje nesiranda lietuviškų laikraščių, arba kad esamieji laikraščiai tarnauja ne Lietuvai bei lietuvių tautai, tai tik paprastas, nudėvėtas plepalas. Juo

siviuų skyriaus 11 svarbių, demokratiniai išrinktų pareigūnų.

Neveltui kailiasiuviai nepasiduoda to-

gali tikėti tik klerikalinės spaudos visiškai sumulktos davatkos.

PASIUTIMAS PRIEŠ GALĄ

Chicago "Vilnis" mano, kad Syngman Rhee spardosi prieš galą. Dienraštis rašo:

"Jau rašėme apie riaušes Pietų Korėjoje, kuriose apie 26 Amerikos kariai sužeisti. Valdžios kurstomi žmonės demonstruoja prieš neutralę paliaubų komisiją būk dėl to, kad ji šnipinėjanti.

"Tai yra paikas primetimas. Tikroji riaušų priežastis yra visai kita.

"Trys labiausiai nepasitenkinę valdonai po Genevos konferencijos yra kancleris Adenaueris, Čiang Kai-sėkas ir Syngman Rhee. Pirmieji du gudresni ir apart išmetinėjimų nieko kito nedaro. Rhee betgi 'imasi žygių.' Jis matomai dar tiki, kad nežiūrįnt kaip būtų išprovokuotas naujas karas, Jungtinių Valstijų vyriausybė jį gintų, palaikytų. Reikia sakyti, kad Washingtono bandymas bent dalinai teisinti jo piktą clegesį padrašina jį.

"Valstybės departamentas turėtų neglostyti jo, bet griežtai pasakyti, kad jis liautųsi taip maištaves."

UŽSIDARĖ "AMERIKOS LIETUVIS"

Tokį pranešimą paskelbė tautininkų "Sandarą." "Amerikos Lietuvis," kaip žinla, išėjo Worcester, Mass. Jį pradėjo leisti Paltanavičius prieš 42 metus. Paskui laikraštis perėjo į rankas Kybos. Buvo vedamas smetoninėje dvasioje. Matyt, ekonominiai sunkumai pasmaugė šį savaitraštį.

Tas tik parodo, kad visai senosios kartos lietuviškai spaudai sunku šiandien išsiversti. Ne tik Laisvė gyvena didelę ekonominę krizę.

Viltis ir dvejonė

Didžiū susidomėjimu laukiama būsimos AFL-CIO unijų vienybės. Ji oficialiai turėtų įvykti ateinančių gruodį.

Laikotarpiu pirm konvencijos vyksta daugybė diskusijų ir persigrupavimų. Pergyvenama vilčių ir baimių audra.

Kiekvienas unijistas žino, kad didesnės, vieningesnės unijos bus pajėgesnės. Tačiau kaip ledo kalnu unijistus siėgia Meany's įsakas apvalyti New Yorko kailiasiuvių jungtinę tarybą nuo pažangiųjų. Į kurį tik išsakytųjų išvalyti unijistai pažiūri, tame mato vieną uoliausių kovotojų už unijizmą ir mažojo žmogaus teises.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas:— Mano šeima ir aš keleri metai laukiame vizos ir ne už ilgo tikimės gauti. Ką tik gavau telegramą, kad Jungtinėse Valstijose gyvenanti mano motina sunkiai serga, noriu ją pamatyti. Ar gavimas svečio vizos atlankymui motinos atims mane teisę gauti vizą apsigyvenimui?

Atsakymas: Ne. Seniau taip buvo, išskyrus mažai grupei teikiamas išimtis. Valstybės departamentas neseniai išleido naują nuostatą tuo klausimu. Laukiantis vizos apsigyvenimui svetimšalis gali prašyti ir vizitoriaus vizos. Jeigu prisitaikys ne imigrantams taikomą nuostatą, jo vardas tebebus laukiančiųjų pastovios vizos sąraše.

Tarpe daugelio nuostatų, kurie liečia svečių, yra draudžiama ieškoti darbo ir negali pasilikti ilgiau vizoje pažymėto laiko.

Common Council

Taip gimė Harvard universitetas

Ši seniausioji Amerikos kolegija pirmąją laidą studentų išleido 1642 metų rugpjūčio 9-tą. Mokslą baigė 9 studentai.

Pirmiausias valdines kolegijai paskyras nutarė Massachusetts generalis teismas. Jis pareiškė, kad ten mokysis "anglų ir indėnų jaunimas." Vieta parinkta New Towne. Miestelis vėliau pavadino Cambridge, pagarbai tuo vardu universiteto Anglijoje, kuriame mokslą ėjo daugelis kolonistų.

Kolegijai vos atsidarius, 1638 metų rugsėjį mirė prieš metus iš Anglijos atvykęs jaunas dvasiškis John Harvard, žinomas kaip nenuolankis senybiniam nuostatams (non-conformist). Jis paliko kolegijai visą savo knygyną, susidedantį iš apie 300 tomų, ir pusę viso kito turto, įkainuoto \$3,700. Jo palikimas buvo dvigubai tiek, kiek buvo skyręs Generalis teismas, tad sutikta kolegiją pavadinti Harvardu.

Common Council

Aktorai nesizemina

Demokratijos sargų akys visame pasaulyje šiandien atkreiptos į New Yorko Broadway. Ne j tai, kas ten vaidinama, nors ir tas svarbu. Jie stebi užsilaikymą pašauktųjų pas Ne-amerikinius.

Teatro žvaigždės demokratijos mylėtojų nesuvylė. Jie atsaisako panelgti J. V. Konstitucija laiduotas teises, atsaisako gventi Judos rolę.

kiam nutarimui. Neveltui jie dabar tariasi, ar įsiliejimas į AFL iš viso nebuvo perankstyvas žingsnis.

MOTERŲ KAMPĖLIS

Tarp puodų ir gyvenimo

JŲ SKAITĖ KEISTA

Lucy Stone, viena žymiausių praėjusiojo šimtmečio moterų, gimė 1818 metų rugpjūčio 13-tą d., Massachusetts valstijoje.

Atrodo, kad mergaitė atsinešė į gyvenimą sezono neatlaidų karštą ryžtingumą daug žinoti ir žinias sykiu su talentu aukoti liaudies, ypačiai moterų gerovei. Vos baigusi Oberlin kolegiją, Lucy stojo į talką organizuojančioms pirmąją Moterims teisių konvenciją. Ji plačiai apkeliavo kalbėdama už teises moterims ir prieš vergiją.

Kai Lucy ištekojo už Henry Blackwell 1855 metais, ji pasilaikė savo mergiškąją pavardę. Tais laikais tai buvo drąsus veiksmas, kiek tai lietė visuomenės nuomonę. Jos vyras, patsai žymus moterims teisių šalininkas ir vadovaujantis darbuotojas prieš vergiją, jai nekludė vadintis savaip. Vėliau daugelis moterų pasekė ją ir už tai būdavo pravardžiuojamos "Lucy Stoners."

Stone buvo įkūrėja feminisčių laikraščio "Woman's

Journal, kuris išgyveno iki didžiosios depresijos laikų, 1930 m., apie 37 metus po jos mirties. Ji mirė 1893 m. Gyvenamuoju laiku ji buvo skaitoma keista ir dar arčiau. Šiandien jinai užima žymią vietą mūsų šalies istorijoje.

NELENGVA UŽDUOTIS

Praėjusiojo liepos mėnesio 27-tą jauna mergina bandė nusižudyti Fort Jackson militariškoje stovykloje, kur ji tarnavo kaip WAC. Jos raštelyje sakoma, kad ji negali pakęsti spyrimo pasiduoti nemoraliam gyvenimui. Padėtis tiriami.

Forto personale tarnauja daugiopai skaitlingesnis vyriškasis personalas. Gi lavinamų pėstininkų yra tūkstančiai. Merginų - moterų esama mažiau 75. Jos yra tiktai pagalbinė štabo dalis. Dauguma yra vargo liaudies dukterys. Jų laipsniai, net kasdieninio darbo kreditai priklauso nuo aukštesniųjų karininkų vyrų. Tokiose sąlygose ne kiekvienai pavyksta išsaugoti save ir sykių išvengti atmesčių nemalonės.

Šeiminkėms

Varškė drebučiuose

Vasarą ir ankstyvą rudenį įdomia ir skania pamaina suteikia valgiai paruošti su želatina, gerai atšaldyti.

1 vokelis gelatin (unflavored)

¼ puoduko pieno

3 puodukai per sietuką ištrintos varškės

¼ puoduko tarkuoto svogūno

biskytis druskos.

Pamirkyk želatina piene keletą minučių; virš verdančio vandens kaitink iki ištirps. Sumaišyk varškę su svogūnu ir druska, įmaišyk želatina. Supilk į pateptą formą ir padėk gerai atšalti, drebučiams sutirštėti.

Salmon drebučiuose

vokelis gelatin

¼ puoduko vandens

3' puodukai virto, suaižyto rausvojo salmon (gali būti šviežias ar kenuotas)

puodukas celery

2 šaukštai lemono sunkos

¼ puoduko kapotų petruškų

¼ puoduko salad dressing.

Suminkštink želatina vandenyje ir ištrpyk virš verdančio vandens. Sumaišyk salmon, celery, lemono sunką ir petruškas. Dadėk dressingą ir želatina, gerai sumaišyk. Supilk į pateptą formą ir gerai atšaldyk.

Išvertus iš formos ant lėkštės, kraštams papuošti varškės waterress, pomidorus ir agurkų.

Mėgstantiems iš daugelio produktų sudarytą mišrų valgį galima virš paduotus abu salad supilti, sušaldyti į vieną gražų, didelį kupstą. Pirmiausia paruošti ir supilti varškinį. Tą šaldant, sudaryti žuvinį ir supilti ant viršaus.

Nežinant valgytojo skonio, saugiau bus daryti kožną atskirai. N. D. C.

Žymi moterų organizacija pasidarbavo taikai

Iš Europos į New Yorką sugrįžo amerikietė Leah Nelson. Jinai buvo nusiūta atstovauti Emma Lazarus Federaciją ten įvykusioje Pasaulio žydų konferencijoje prieš apginklavimą naciu.

Susitikime su spaudos atstovais delegatė viltingai atsiliepė apie konferencijos darbą. Ten dalyvavo ir tokių, kurios buvo kankinamos naciu vergijoje. Ji sakė: pasaulio dirbančiųjų žydų masės kovoja prieš apginklavimą Vakarų Vokietijos, kovoja už taiką. Kovingumo pavyzdžiu ji statė ir savo organizaciją, kuri ją pasiuntė, nugalėjo visas prieš jas pastatytas skerspaines.

Ateivių teisių gynimui reik daugiau pagalbos

Pastaruoju laiku mažiau matosi spaudoje apie ateivių persekiojimus bei areštavimus. Iš paviršiaus žiūrint, atrodo, kad viskas aprimo, persekiojimams užsibaigė ir daugiau nėra reikalo rūpintis Bet tikrenybėje taip nėra.

Reakcija, neradusi šalies žmonių pritarimo, mažiau veržiasi į pirmus puslapius, o pradėtą darbą tęsia be sustojimo. Mes žinome, kad šimtai nepiliečių buvo areštuoti deportavimui. Veik visų areštuotų reikalai yra įvairių teismų ranose. O kiekvienas priruošimas visokių legalių dokumentų sudaro daugiau tūkstančio dolerių, jau nekaltant apie advokatų išlaidas. Nepaisant, kad daug simpatingų advokatų dirba už labai mažą atlyginimą, visgi susidaro išlaidų ir jas reikia padengti. Padauginkime jas kelis šimtus kartų ir tuomet turėsime supratimą, kokias išlaidas turi padengti Ateivių Teisių Gynimo Komitetas.

Paimkime mūsų žymiuosius veikėjus Prūseiką ir Andrulį. Mes matome ir susitinkame juos laisvus, bet jie yra ant parolės paleisti kaip kokie prasižengėliai ir toliau už Chicagos ribų negali išvažiuoti. O tokių yra kelios dešimtys. Dabartiniu laiku yra užvesta teismai, kad panaikinus tą žiaurų įstatymą. O tai reiškia tūkstančius dolerių išlaidų.

Pats Ateivių Teisių Gynimo Komitetas yra persekiojamas ir bandoma padėti į subversyvių sąrašą. Čia yra reikalinga tūkstančiai dol. pačios organizacijos apgynimui. Mūsų medžiaginė pagalba yra labai reikalinga. Organizacijos ir pavieniai prisidėkime sulyg išgalės. Gynimas persekiojamų yra visiems privalomas reikalas.

A. Y.

DAUG KARTŲ MUSTAS

Norwalk, Ohio, gyventojas John R. Hampton karo laiku buvo du kartus pašautas, tačiau išliko gyvas ir sugijo. Vėliau dirbantį ant geležkelio sužeidė, sulaužė nugarą. Paskiau apvirtęs auto jį apdegino. Kartą eksplodavo jo vairuojamas motorinis laivukas, bet jis vis tebegyveno ir važinėjosi. Neseniai mirtis jį pasivijo, pasiėmė susidūrusį su kitu auto ant kelio.

"SUBVERSYVĖ" MALDA

Melstis leidžiama, bet viskas priklauso nuo to, ko toje maldoje prašoma. Geleželiečių laikraštis Labor primena sekamą istorinę maldą, kalbėtą prieš 30 metų:

Oklahomos mainieriai susirinko melstis "už dvasinę ir fizinę gerovę skebams," atėjusiems atimti jų darbą. Laikiniai tas sumaišė kasyklų savininkus. Net kompanijų šauliams nepatogu šaudyti į klūpančius vyrus ir moteris, maldaujančius dievo atleisti jų priešams.

Netruko kompanijoms užverti geležinę uždangą tarp dievo ir streikierių. Tas pat laikraštis pastebi:

Savininkai rado išeitį iš to keblumo. Jie pasakė gubernatoriui ir šerifui, kad "maldų mitinguose slypi grėsmė kasyklų srities ramybei." Tad šerifas mainierius įkalino.

Besemer miesto biznierių pradėjo rodyti savo prieteliams nuotrauką, kurioje jis matomas greta gražuolės flirtės, stovinčios maudynių kostiume. Žmonai užteko vieno žvilgsnio į paveikslą. Ji pareikalavo policijos "tą mergą areštuoti." Išsiaiškino, kad fotografija buvo daryta vyrui atsistojus prie skelbimo, kuriame buvo moters dydžio paveikslas.

Prastai pasirinktoji jaunuolio motina

Darbininkė ir kovotoja už geresnį rytojų darbo žmonėms Mrs. Deborah Landy pasiliks žinoma visiems laikams. Ji bus atmenama tuo galingai teisiu pareiškimu:

"Jie nori, kad aš užstatyčiau savo sielą už oficeriaus laipsnį (commission) mano sūnui."

Mrs. Landy tapo įtarta buvus komunistė. Ji to nesigynė. Sakė, kad ji darbuosi už taiką, skleidė taikai pritariančią spaudą. Bet jinai pareiškė, kad ji netaps informere.

Kai jos sūnus Eugene baigė kandidatų į marininkystės oficerius akademiją su geriausiais pažymiais, jam laipsnio nedavė. Suprantama, jog, nežiūrint visų gabumų, jis prastai pasirinko motiną, kurią jis karštai tebe myli, kaip geras sūnus mylėti tegali.

DARŽININKAMS

J. V. žemdirbystės departamentas išleido naują buletinį, kuriame yra naudingų informacijų kontroliavimui žalingųjų gyvių. Vieną kopiją siunčia nemokamai. Prašymą atsiųsti Home and Garden Bulletin No. 46 adresuoti: Office of Information, U. S. Department of Agriculture, Washington, D. C.

Today's Pattern

9267 2-10
by Marian Martin

Pattern 9267 (includes petticoat): Child's Sizes 2, 4, 6, 8, 10. Size 6 dress and jacket, 2 1/2 yards 35-inch fabric; 1/2 yard contrast.

Užsakymą su 35 centais ir pažymėjimu formos numerio ir dydžio siųskite: Pattern Dept., 110-12 Atlantic Avenue, Richmond Hill 19, N. Y.

NUSIGANDO

Apsakymėlis

JONAS KASKAITIS

Tai buvo pradžioj mano gydytojiškos praktikos Niūvarke, 1911 metais.

Jau bent kelis kartus ateidinėja pas mane kabinetan labai savotiška ligonė. Jau nebepirmos jaunystės, čekų tautos mergina. Amžiaus jau gal peršokus keturias dešimtis metelių. "Katrina Kraičir," taip aš ją ir užsirašęs turiu ligonių knygoj.

Bendra jos išvaizda nedaug gero tepasako jos naudon. Išlaki, sausa, kaip malka, aštraus, tarytum iš šonų suplo-veido, pilkų, neramių akių, ilgakaklė, ilgarankė, linguojančios eigasties senmergė. Sausa, apvytusi iš pažiūros, o dar sausesnio, labai nuobodaus balso. Kalba kalba, gaikčioja, sunkiai tampo žodžius, lyg užsirydama bei sprangšėdama. Ir vargu ją suprast iš karto...

Kai pradės pasakot savo negerumus, tai ir užmigt galėtum, besiklausydamas. Visko jai trūksta, visa kas jai negerai, visi galai iširę. Ir nustatyk tu jai, kad norėjai, sklandžią diagnozę. Nervų kokia netvarka, gal kokia neurozė, kad tik nebūtų ir psichozė įkabinta.

Dirba ji "ant pleiso," kaipo tarnaitė. Kas antro šeštadienio vakarą esti laisva, tai ir atvažiuoja į savo nusiskundimais. Dirba tolokai nuo mano būstinės, kur ten Elizabeto pakraštį.

Suvartoja mano paskirtus vaistus, kokius "stipriylus," "tonikus," kartais nervų ramintojus... Ar geriau? Vargiai. Vis kvakši ir kvakši sukliurusi... Hm, gal aš dar nesusekčiau pačio to jos mazgo, iš kurio išeina visos tos jos ligisčių pažymių virvelės.

Atsidėjęs, pradėjau klausinėti, kaip seniai ji taip jaučiasi netikusiai. Jau keli metai. Iš ko tai galėjo prasidėti visas tas mišrus kompleksas? Gal dėl kokie įgimto trūkumo? Gal dėl kokie susižeidimo, galvos sukrėtimo?

Čia ligonė ir susigriebė. O, taip, sako, smarkiai mane sužeidė anais metais tramvajus. Šitaip? Na, gal dabar ji sugebės geriau nušviest tuos savo keistus šešėlius? Įsiklausiu. Trumpai suglaudus, štai ką ji atpasakojo:

Jau buvo vėlu, gal vidunaktis, rudeniu ipusėjus. Grįžo ji iš Niūvarko atgal namo, pas savo samdytojus, kelias valandas paviešėjus su savo giminaičiais. Važiavo tramvajum, man žinoma "Frelinghuysen avenue," tarpe Niūvarko ir Elizabeto, kur tebebuvo aplinkui nyku ir tuščia, "pūstynė," raistas. Kur nekur nususejęs krūmokšnis, medelis, piktžolės...

Ir prirėkė jai išlipt tokioj laukinėj vietoj, kad palaukėtų kito tramvajaus, kuris ją baigtų vežti iki jos paskirtos vietos. Darganota, vėjuota naktis. Tamso aplinkui, nors akį durk. Ant laiptelių jau stovėdama ir viena ranka šoninės rankenos įsitvėrus, o kita laikydama savo koki nešulį, pamojo ji konduktoriui bei vairuotojui, kad ji čia nori išlipt. Tas grįžtelėjo, spustelėjo stąpždius, tramvajus staiga smarkiai truktelėjo, ir ji visu smarkumu nukrito žemėn. Tramvajus visu greičiu nudūmė tolyn, visai nieko nestojęs.

O ji ir gulėjo, visa apsvaigusi, net ir sąmonės netekusi, nuo smarkaus galvos sutrenkimo. Po kelių valandų, gal pa-

(Tąsa 5-tam pusl.)

BROLIŠKOJE ESTIJOJE

(Kelonės įspūddžiai)

Prieš pora metų Lietuvoje lankėsi grupė estų rašytojų. Jie susipažino su mūsų respublikos kultūrinio gyvenimu, aplankė įdomesnes vietas, užmezgė glaudesnius ryšius su lietuvių rašytojais. Ir tai jau davė vaisius — estų kalba išėjo lietuvių poetų eilėraščių rinkiny, o lietuvių kalba — estų poetų eilėraščių knyga.

Šiais metais Estijos tarybinių rašytojų sąjunga pakvietė didelę grupę lietuvių rašytojų paviešėti, susipažinti su estų kultūra, su jų respublikos gyvenimu.

Ir štai, birželio mėnesį pavasariškas Talinas ir mūsų draugai estai sutiko mus savo sostinės geležinkelio stotyje.

Žmogų, kad ir nemaža miestų mačiusi, pirmą kartą atvykusį į Taliną, apima sunkiai išreiškiamas jausmas, nes miestas tikrai nepakartojamai įdomus. Įkurtas XI a. pradžioje ant aukšto uoloto jūros kranto, jis išsaugojo daug pastatų, kalbančių apie tų laikų gyvenimą. Aukštutinis miestas, kuriame gyveno kilmingieji riteriai ir diduomenė, ir žemutinis miestas, kuriame spietėsi amatininkai ir pirkliai, padvelkia į lankytoją viduramžiais. Storos tvirtovės sienos su daugeliu bokštų, supančios senąjį miestą, pasakoja apie jo galingumą, o solidūs hanzos pirklių namai — apie jų turtus ir laudies vargą. Visa tai buvo pastatyta estų rankomis, nors nei danų riteriai, nei švedų baronai nelaikė jų žmonėmis.

Jau pirmąjį atvykimo vakarą mes klausėmės teatre "Estonija" įžymaus estų kompozitoriaus Gustavo Ernesakso ir poeto Juhano Šmulo kūrinio — operos "Audrų krantas," kuri mus nukėlė į praeities laikus, atskleisdama prieš akis žiaurais baronų savivaliavimo laikus. Teko pamatyti ir naują komišką operą "Ranka rankon," kuriai muziką parašė taip pat G. Ernesaksas, o libreto — potas Paulius Rummo. Opera vaizduoja Estijos kolūkiečių gyvenimą.

Pažintys

Susitikime su Estijos meno, literatūros ir kultūros darbuotojais susipažinome su įžymiaisiais scenos meistrais: Tarybų Sąjungos laudies artistu T. Kuziku, Tarybų Estijos laudies ar-

tiste E. Maazik, G. Otsu ir kt. Tą vakarą į erdvų "Estonijos" teatro foje susirinko rašytojai, dailininkai, artistai, žurnalistai, meno darbuotojai. Klausėmės puikių estų kompozitorių kūrinų, kuriuos atliko scenos meistrai, skaitėme savo eilėraščius, o mūsų eilėraščių vertimus į estų kalbą skaitė estai poetai. Tai buvo tikras draugystės vakaras. Jį atidarydamas estų poetas Martas Raudas teisingai pasakė, kad dienotvarkėje vienas klausimas: Tegyvuoja tautų draugystė!

Sekančią dieną mūsų laukė kelionė į estiškąjį Donbasą — į skalūnų baseiną Kochtla Jarve.

Šiaurinis Estijos peizažas jau žymiai skiriasi nuo mūsų. Kelias bėga lygumomis, bet tos lygumos apžėlę liguistais krūmokšniais, nusidriekę kupstutomis pelkėmis, o jeigu pamatai kur dirbamos žemės lauką, tai iš tolo atrodo, lyg jame avių banda ganytųsi. Tai pilkuoja akmenys. Jų tiek daug, kad ir per dešimtmečius darbščios estų rankos negalėjo jų iš laukų iškelti ir surinkti.

Kochtla Jarve prieš 10 metų turėjo tik 8,000 gyventojų, vieną skalūnų perdirbimo gamyklą ir medinių barakus darbininkams. Šiandien mus šis miestas pasitinka asfaltuotomis gatvėmis, apstatytais baltais mūriniais dviejų aukštų namais, pasitinka aukštais galingų gamyklų kaminiais. Miestas skęsta jaunų sodų žalumoje. Visa tai pastatyta perkario metus. Mes patys įsitikinome, kaip greitai jis plečiasi ir auga. Dar nėra gatvės, o numatytoose šaligatviuose jau sodinami vaismedžiai, dar nėra namų, o jau asfaltuojamos gatvės ir sodinamos gelės.

Į požemį

Mes apsiirengiami šachtininkų rūbais, gauname jų lempas ir laiptelius, vedančius į požemį, nusileidžiamie į šachtą. Čia mūsų jau laukia elektrinis traukinukas. Jis veža mus gilyn, kur štrekuose dunda mašinos, kur kasami skalūnai. Čia, kaip anglų kasyklose, dauguma darbo procesų mechanizuota. Muš sutinka darb-mechanizatoriai ir palydi skliautuočiai štrekai. Mus lydintieji draugai estai pakviečia sutik-

tuosius atsilankyti šį vakarą kultūros namose.

Kingisepo vardo kultūros namai daugeliu atvejų pralenkia eilinį teatrą. Čia erdvi salė, kurioje telpa apie 600 žiūrovų, puiki scena: čia dažnai gastroliuoja Valstybinis operos teatras "Estonija" gausūs kambariai, kuriuose repetuoja ir mokosi darbininkai-savi-veiklininkai.

Šio susitikimo metu Kochtla Jarvės šachtininkai padovanojo mums šachtininko lempą ir palinkėjo, kad jos šviesa šviestų ir mūsų literatūriniam darbe, kaip ji švietė jiems šachteje. Po literatūrinės vakaro dalies mes gerėjome jų dainininkais, muzikantais ir chorais. Sokėjai paško ir lietuvių laudies šokį "Kalvelį."

O kitą dieną jau mūsų laukė kelionė į Narvą ir Tartu.

Žiaurūs pėdsakus paliko Narvoje praužęs karas. Šis puikus miestas-muziejus hitlerinių fašistų buvo beveik nušluotas nuo žemės paviršiaus. Sveikesni liko tik priemiesčiai. Bet ir Narvoje gyvenimas jau įėjo į savo vėzes — plačiai prie Narvos krioklių išsiplėtė Reinholmo manufaktūros fabrikai. Narva žabojama galinga elektrine, kuri savo energija galės aprūpinti visą Estiją.

Tik vėlai naktį mus pasitiko Tartu žiburiai. Tai universiteto miestas, senosios estų kultūros centras. Jis brangus ir lietuvių širdžiai. Čia mokėsi įžymus lietuvių tautos sūnus Karolis Požėla, iš čia išsinešė į gyvenimo kelią daug žinių Jonas Biliūnas ir kiti. Tartu mieste mes aplankėme jo istorines vietas, įžymiąją universiteto biblioteką, Kreicvaldo vardo literatūrinį muziejų ir universitetą. Čia įvyko mūsų susitikimas su studentais ir miesto inteligentija. Skambėjo trys kalbos: estų, lietuvių ir rusų kalba — kalba, kuri mus riša į vieną bendrą šeimą ir padeda žengti į vieną bendrą tikslą.

Vėlai vakare traukinys iš Tartu stoties mus išvežė tėviškės kryptimi. Kiekvienas iš mūsų išsivežėme didelį draugystės jausmą ir neužmirštamų, nepakartojamų įspūddžių.

Ilgai mojava iš perono mūsų draugai, estų rašytojai, siūsdami linkėjimus Tarybų Lietuvai. Ir jiems širdyje atsakinėjome: Elagu Estija!

Vladas Mozūriūnas

Š. m. gegužės 12 d. įvykusiame aptarime buvo išklaušta Maskvos Čaikovskio vardo Valstybinės konservatorijos studento Rimvydo Žigaičio 4 dalių siuita simfoniniam orkestrui. Dalyvavę aptarime Balsys, Gaudrimas, Juzeliūnas, Karpavičius pažymėjo siuitos gerąsias puses ir iškėlė visą eilę jos trūkumų. R. Žigaičio siuita numatyta įtraukti į simfoninių koncertų programą.

Jaunųjų specialistų laida

Vilniaus Valstybinio Vinco Kapsuko vardo universiteto aktų salėje įvyko iškilmingas diplomų įteikimas šiais metais baigusiems universitetą studentams.

Iškilmes atidarė universiteto prorektorius prof. Jankauskas. Diplomantus pasveikino ir palinkėjo sėkmės jų darbe Lietuvos KP CK sekretorius Niunka.

Baigusiąją universitetą jaunųjų specialistų vardu kalbėjo gamtininkė Chomskytė, neakyaizdiniu būdu baigęs teisininkas Deksnys.

Diplomai buvo įteikti 560 universitetą baigusiu jaunuolių ir merginų. Apie 90 diplomantų, jų tarpe filologai Čepelytė, Puzinaitė, Ambrašas, teisininkai Boreika, Dulinskienė, gydytoja Mažeikaitė ir kiti, gavė diplomus su pagyrimu. E.

Dailininkų sąjungoje

Gegužės 10 d. Lietuvos Tarybinių dailininkų sąjungoje, tapytojų sekcijoje, įvyko dailininkų A. Savicko ir I. Naginskaitės kūrybinės ataskaitos.

A. Savickas prieš kurį laiką buvo išvykęs į Alytų, o I. Naginskaitė — į Akademinius poilsio namus netoli Leningrado. Abu dailininkai kūrybinių komandiruočių metu nutapė apie 60 etiudų.

Darbų aptarime dalyvavo dailininkai J. Švažas, I. Žebenkienė, A. Petrusis, L. Mergašiškis, M. Rozentalis ir kt. Kalbėjusieji dalykiškai apsvartė eksponuotuosius darbus, padarė eilę konkrečių pastabų. Buvo nurodytas teigiamas A. Savicko etiudų bruožas — dailininko pastangos ne tik ieškoti gamtos nuotaikų, kurias jis subtiliai perteikia spalvinga menine kalba, bet ir siekimą gamtos gabalėlį organizuoti į paveikslą visumą, atskleidžiant tai, kas jame esmingiausia. Kitas teigiamas A. Savicko kūrybos bruožas — pastangos ieškoti savitos kalbos, savo meninio žodyno. Yra jo etiuduose ir trūkumų, kurie ypač jaučiami ten, kur dailininkas nepakankamai skiria dėmesio kompozicijai, nedisciplinuoja paveikslą faktūros, potepio.

Kai kurie dail. Naginskaitės darbai yra daugiau studijinio charakterio, daugiau pasižymi užbaigtumu ir įvairresne tematika. Aptarimo dalyviai pažymėjo, kad dail. I. Naginskaitė padarė rimtą pažangą. Peizažai sukomponuoti, paimiti teisingi tonaliniai santykiai, ieškoma paveikls visumos. Tačiau dailininkė, ieškodama bendrų spalvinių masių, visumos, be reikalo atsisakė būdingo jai ankstesnio spalvingumo. Susinivelio ir faktūrinė paveikslų pusė, nebėra pustonų.

Visumoje abiejų tapytojų ataskaitiniai darbai buvo įvertinti teigiamai.

Gaila, kad tiek šiame, tiek ir ankstesniuose aptarimuose, kurie yra labai svarbus faktorius ugdant tapytojų meistriškumą, dalyvauja labai mažas tapybos sekcijos narių skaičius. Ypač pasigendama vyresnės kartos tapytojų, kurie galėtų duoti vertingų nurodymų ir patarimų jauniems tapytojams.

Buvo nutarta organizuoti pavasarinę tapybos darbų parodą, kuri bus atidaryta Dailės muziejuje gegužės mėn. antroje pusėje.

P. Gudynas

Dialektologinės ekspedicijos

Į Zarasų ir Dusėtų rajonus išvyko Lietuvos Mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto dialektologinė ekspedicija kalbos ir tautosakos medžiagai rinkti. Ši medžiaga bus panaudojama lietuvių kalbos atlasui sudaryti. Ekspedicijos dalyvių sudėtyje instituto vyr. mokslinis bendradarbis J. Senkus, jaun. moksliniai bendradarbiai K. Morkūnas, A. Vidugiris, universiteto studentės B. Švenčionytė, M. Rimdžiūtė ir kt.

Švenčionėlių, Utenos ir Dūkšto rajonuose dirba šią vasarą Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto bei Vilniaus Valstybinio pedagoginio instituto dėstytojų bei studentų ekspedicijos.

V. Ambrasas

Dvarčioniškių socialistiniai įsipareigojimai

NAUJOJI VILNIA.—“Dvarčionių” plytinėje įvyko visuotinis darbininkų susirinkimas. Jame buvo suvedami socialistinio lenktyniavimo Tarybų Lietuvos penkioliktųjų metinių garbei rezultatai, o taip pat apsvartytos galimybės gamybai toliau plėsti. Įmonės darbininkai vieningai įsipareigojo septynių mėnesių gamybos planą įvykdyti iki liepos 21-osios. Atskirų cechų kolektyvai pasižadėjo viršyti septynių mėnesių užduotį.

N. Matvejevas

PASITARIMAI PASĖLIŲ PRIEŽIŪROS KLAUSIMU

Eišiškės. — Rajono kolūkiuose buvo surengti grandininkų ir laukininkystės brigadų brigadininkų pasitarimai kukurūzų pasėlių priežiūros klausimu.

Pasitarimų dalyviai numatė konkrečias priemones trūkumams pašalinti organizuojant pasėlių priežiūrą ir išipareigojo išauginti gausų kukurūzų derlių.

Nauja visuomeninio maitinimo įmonė

KELMĖ. Miesto centre iškilo dar vienas naujas dviejų aukštų mūrinis pastatas. Tai — rajono kooperatyvo nauja visuomeninio maitinimo įmonė. Čia įrengtos dvi erdvios valgyklos salės. Maltui gaminti įrengta virtuvė su atskirais daržovių ir mėsos perdirbimo cechais. Kūrenant virtuvę kartu šildomas vanduo ir mechanizuotai paduodamas į indų plovyklą.

Šalia valgyklų salių įrengtas raudonas kampelis.

Šiomis dienomis ši visuomeninio maitinimo priemonė pradėjo veikti.

Pastatyti taip pat pagalbiniai ūkiniai pastatai.

Plytos viršum plano

TELSIAI. — Lietuvos 15-ąsias metines Duseikių plytinės kolektyvas sutinką aktyviai lenktyniuodamas už pirmalajį užduočių įvykdymą. Pasiekta gerų rezultatų. Birželio mėnesio gamybinė užduotis įvykdyta pirma laiko ir viršum plano pagaminta daugiau kaip 50 tūkstančių plytų.

Įmonėje nuolat gerinamos darbo sąlygos. Nesenai viršum iškraunamų plytų kameros pastatytas karštam orui ištraukti ventiliatorius. Oro temperatūra plytų iškrovimo kameroje žymiai atvėso. Tai pagerino plytų iškrovėjų darbą ir pakėlė darbo našumą. Dabar plytų iškrovimo pirmūnai J. Daunys, S. Bidva ir kiti per pamainą iškrauna po pusantro ir daugiau karto plytų, negu numatyta plane.

J. Stankus

Šieno derlius

PLUNGĖ. — Gausų derlių šiais metais žada Karolio Požėlos vardo kolūkio natūralinės ir kultūrinės pievos, kurių kolūkyje yra daugiau kaip 1,300 hektarų.

Už savalaikį ir aukštos kokybės šieno paruošimą tarp kolūkio laukininkystės brigadų išsivystė socialistinis lenktyniavimas. Pirmąja II-ji laukininkystės brigada, vadovaujama Radavičiaus.

Šieno džiovinimui kolūkis turi pasigaminęs daugiau kaip 1,500 porų žaiginių.

Į šienapiūtę įjungtos visos 18 arklinių šienapiovių.

V. Venckus

NUSIGANDO

(Taša iš 4-to pusl.)

ryčiais tapo ji kieno pastebėta. Policija nuvežė ją Elizabeto “broliaukų” ligoninėn. Tenai ji atsikvošėjo, kiek pagulėjo ir išsiprašė namo. Bijojo, kad jos ponija nepasigestų...

Bet nuo to įvykio ji ir pasiliko su “netikusia” galva. Nesusitavalioja doriai, pasvaigus, visa nerami, visa nesava...

Buvo nuėjusi skustis į tramvajų kompanijos kontorą, bet nieko nepesė. Josten ir klausyt nenori. Jokių rekordų neturi apie joki toki nuotyki...

Tai štai ji ir blankinėja, “kaip nevzvanyta dūšia,” anot mano kaimiečių viedariškių posakio...

Gaila man jos pasidarė. Panorau jai kaip nors pagelbėt, kad ji galėtų ką gauti iš tramvajų kompanijos. Juk tai gyvas skandalas! Tą nelemtąją naktį anas netikėlis tramvajaus vairuotojas, mat, nenorėjo sau kokios bėdos, tai ir pabėgo, nutarškėjo, ją pusgyvę palikęs žemėj, rudens nakties glūdumoj...

Kas gi čia daryt? Panūdau gražiai, smulkmeningai aprašyt visą aną klaiką jos nuotyki. Įteikiau jai aprašymą, tegul ji nuneš ir paduos tramvajų valdybos raštinėn. Nunešė ji ir padavė. Gavvo atsakymą, kad jai duosią žinią pasikiau, kai ši dalyką apsvarstys valdybos posėdis.

Laukė ji, laukė ir ničnieko nesusilaukė. Ėjo, klausinėjo raštinėj. Tik pečius, girdi, pamaigo, ir tu eik sau iš kur atėjusi. Ir klausyt tavęs nenori...

GAUSŲ PAŽADAI

Federalė prekybos komisija įsakė American Stainless Steel Kitchen Co., veikiančiai Millwaukee mieste, paliauti nepaprastą garsinimosi priemones.

Tarp pažadų vartojantiems firmos puodus ir įrankius buvę: galimybė sustabdyti dantų gedimą; pagerinti regėjimą, tonsilis, išplitusias arterijas, klausą; šalinti širdies nenormalumus, nutukimą, liesumą, reumatizmą, cukraligę, artritą, gerklės ligas, nervingus trauklus.

TAS \$64,000 KLAUSIMAS

Finansų ir taksavimo ekspertai sako, kad Mrs. Kreitzer žinojo kai ką ir apie finansus, ne vien tik apie Bibliją. Batsiu vyz Gino Prato taip pat kai ką daugiau nusimano apart operos.

Ekspertai sako, jog pasiekusieji \$32,000 laimėjimą būtų prasti finansieriai, jei rizikuotų siekti \$64,000. Štai, kaip tas evikia:

Laimėje \$32,000 sumoka taksais apie \$12,000, patiems lieka apie \$20,000. Bet jei laimėtų \$64,000, taksų procentas būtų aukštesnis. Iš tų antrųjų \$32,000 jie tegautų tiktai \$12,000, kitkas eitų taksams. Jie rizikuotų prarasti \$20,000 už galimybę gauti dar \$12,000. Ekspertai tai vadinų prasta aritmetika.

Kompanijos, kurios tuos laimės kontestus vykdo, tame gauna valdžios paramą. Joms leista prizus priskaityti prie biznio iškaščių. Už kožną taip išleistą biznio iškaščiams dolerį valdžia nuleidžia po 52 centus firmai taksų.

Firmai padaryta nuolaidą valdžia atsiima iš laimėjusiojo kontestą. Laimėjęs \$64,000 prizą kontestantas su šeima sumokėtų arti \$31,000 taksų, bevaikis sumokėtų daugiau.

Prieš keletą metų mirė turtuoliai Mr. ir Mrs. H. C. Cox, nepalikę vaikų. Paskelbus, kad paliko virš milijoną dolerių turto, atsišaukė virš 200 giminių.

Lietuvos Žinios

Sunkiasvorių traukinių formavimo meistrai

Vilniaus geležinkelio stoties kolektyvas pasiekia puikius laimėjimus formuojant sunkiasvorių traukinius. Vien tik per šių metų pirmąjį pusmetį čia suformuota tris kartus daugiau sunkiasvorių traukinių negu 1950 metais.

K. Viliūnas

Baldų gamintojų laimėjimai

Plačiai įsijungę į socialistinį lenktyniavimą Vilniaus baldų kombinato darbininkai. Liepos 21-ąją jie sutiko su nemažais gamybiniais laimėjimais. Įmonė nuolat žymiai viršija gamybinės užduoties. Įmonės kolektyvo pasiaukojančio darbo dėka vien tik per vieną savaitę kombinatas išleido pirmos rūšies produkcijos už 60,000 rublių viršum plano.

Nemažą indėlį į gamybinių užduočių įvykdymą ir viršijimą įneša įmonės racionalizatoriai. Neseniai įmonės meistras Dabužinskas pasiūlė naujos konstrukcijos spintų gamybą. Šis pasiūlymas duos imonei apie 250,000 rublių metinės ekonomijos.

Šiuo metu greta kitos produkcijos kombinato kolektyvas gamina dekoracijas naujam Lietuvos Kinostudijos pastatymui "Kalvio Ignoto teisybė."

Paminėjo Salomėjos Nėries mirties metines

Kaunas. — Kaune įvyko įžymios lietuvių tarybinės poetės Salomėjos Nėries 10-ųjų mirties metinių minėjimas. Iškilmingai minėjimą atidarė rašytoja Ieva Simonaitytė. Rašytojai — Baltušis, Matuzevičius ir Reimeris plačiai papasakojo apie Salomėjos Nėries gyvenimą, jos kūrybinį kelią.

Po minėjimo buvo skaitomi Salomėjos Nėries eilėraščiai.

Lietuvių tarybinės literatūros istorija

Vilnius. — Tarybų Lietuvos 15 metų sukakčiai iš Maskvos atėjo vertinga dovana — TSRS Mokslų akademijos leidyklos išleista rusų kalba "Lietuvių tarybinės literatūros istorijos apybraiža." Šį mokslinį veikalą paruošė Pasaulinės literatūros A. M. Gorkio vardo institutas ir Lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Veikale išsamiai nušviečiamas lietuvių tarybinės literatūros istorinės ištakos, jos vystymasis 1940—1941 m. m. ir Didžiojo karo laikotarpiu, o taip pat pokario metais. Atskiri veikalai skiriami yra skirti mūsų įžymiųjų tarybinių rašytojų P. Cvirkos, S. Nėries, V. Montvilos, L. Giros gyvenimui ir kūrybai nušviesti. Veikale taip pat specialiai nagrinėjami svarbesnieji lietuvių tarybinės literatūros kūrinių prozos, poezijos, dramaturgijos, literatūrinės kritikos srityje. Veikalo pabaigoje pridėta lietuvių tarybinių rašytojų knygų, išverstų į rusų kalbą, bibliografinė rodyklė. Veikalas skoningai apipavidalintas, turi 260 puslapių. Tai pirma tokios apimties mokslinė knyga rusų kalba iš lietuvių literatūros istorijos.

Naujai išleistame Kongresiniame Record randame, kad užsibaigusioje Kongreso sesijoje senatoriai daugiau kalbėjo, ilgiau posėdžiavo, bet tepriėmė mažiau bilių negu atstovų butas.

CHICAGOS ŽINIOS

Ignas Lapinskas rugpjūčio 15-tą minėjo 84 metų sukaktį. Nežiūrint metų naštos, Ignas yra pilnas gyvumo ir ryžtingas darbu visuomenės gerovei.

—:—

Vasaros pradžioje įvykęs žagariečių klubo piknikas davė klubui apie porą šimtinių pelno.

—:—

Antioch, Ill., farmeriams Kai-riams chicaoiečiai jų draugai surengė šaunią sidabrinį vestuvių puotą. Dėkingi rengėjoms jubilijatai joms įteikė farmeriškų dovanų. Tas dovanas Marcelė Wassel (Vasiliauskienė) panaudojo Mildos pastate vakarienei surengti. Dovanos ir darbas davė Mildai gražios paramos.

—:—

Buvusieji karščiai žmonės suvargino, daugelis susirgo. Tikimasi, kad orai atvėstant sustiprės ir tie, kurie nuo karščių apsirgo. Randasi sergančių ir ilgalaikėmis ligomis.

—:—

Domininkas Keturakis buvo operuotas. Išbuvo porą savaičių ligoninėje. Dabar ilsisi namie, 2124 E. 68th st., Chicago 49, Ill. Randasi gydytojo priežiūroje.

—:—

Cicerietis Paulius, siuvėjas, nesveikuoją jau kelinti metai. Dabar jo sveikata yra pašlįjusi, liga sugadino kalbą, sunku kalbėti.

I. V.

Ciceros žinios

Adelė Yutis buvo išvykusi kelioms savaitėms į Nashua, N. H., atlinkyti savo sergančius tėvus Wilkoskius. Jos tėvas ir motina buvo sunkiai susirgę. Ji ten išbuvo mėnesį laiko. Tėvas pasveiko ir pradėjo dirbti; motina taipgi sustiprėjo. Adelė Yutis sugrįžo prie biznio.

Kaip daugeliui žinoma, Yučiai užlaiko taverną Liberty Inn, Liusybės Bendrovės name, 1401 S. 49th st., Cicero, Ill.

Po kiek laiko pati Adelė Yutis sunkiai susirgo. Ačiū laiku suteiktai daktaro pagalbai, ji eina geryn. Linkime jai greitai pasveikti. J. P.

—:—

Miršta daug lietuvių

Domininkas Zlabis, kilęs iš Jonišio, mirė rugpjūčio 14-tą. Liko žmona Zuzana (Kuršinskaitė) ir 3 sūnūs.

Agnieška Kraujalis, kilusi iš Truškavos parapijos, mirė rugpjūčio 14 d. Liko du broliai.

Kazimieras Kleivickis, gimęs Smilgių par., mirė rugpjūčio 12 d. Ligo švogeria A. Juktonis.

Rozalija Rimkus, kilusi iš Kriukių par., mirė rugpj. 13 d. Liko vyras Pranciškus ir du sūnūs.

Aldona Lukošius mirė rugpjūčio 13-tą. Gimusi Chica-

goje. Liko tėvai, sesuo ir brolis.

Lemont miestelyje mirė Julius Dambrauskas, kilęs iš Šiaulių valsčiaus. Liko žmona Ursulė (Steponavičiūtė), dvi dukterys ir 3 sūnūs. Palaidotas rugpj. 17 d.

Vien tik rugpjūčio pirmomis dviem savaitėmis išmirė kelios dešimtys šios srities lietuvių.

I. V.

Baltimore, Md.

Rugpjūčio 11 mirė John Dragūnas, 67 metų, gyvenęs 4408 Valleyview ave. Paliko žmoną ir 4 jaunamečius vaikus, 2 sūnus ir 2 dukteris, jauniausia tik vienerių metų.

Gimęs Lietuvoje, Dotonių kaime, Gražiškių valsčiuje. Čionai ilgus metus buvo kriaučų kontraktorium.

Kaimynas

New Haven, Conn.

MŪSŲ NAUJIENOS

LDS 5 apskrities išvažiavimas įvyks rugpjūčio (Aug.) 28 d., Indian Grove parke. 16 kuopa prašo draugus pribūti laiku ir atsivežti bilietus ir viską, kas reikalinga. Bus priimamos ir dovanėlės pardavimui parke.

—:—

Rugpjūčio 14 d. buvo surengta Kaziui ir Antosei Soliūnams vedybinio gyvenimo 40 metų atmintis, jiems visai nežinant, tad pasirodė ir ašarų. Rengėjos: Agnes Gutauskas, Mildred Coninham ir jaunoji Soliūnienė.

—:—

Juozas ir Amelia Miller apels kolonija, nes pirkosi namą Miami, Fla. Išvažiuos apie spalio 18 d. Tegul būna laimingi naujoje vietoje!

—:—

Gauta žinia, kad Vincas Bėkša užsigavo dirbtuvėje. Draugai linki jam greit pasveikti.

J. S. K.

Shenandoah, Pa.

Rugpjūčio 14 d. Laukas Mountain ligoninėje mirė Vincas Greblikas, kuris buvo tušlė F. Zulkowsky smarkiai kumščiu užgautas ir partrenktas ant šaligatvio, kur susižeidė galvą ir iš to mirė. Mušeika areštuotas.

V. Greblikas buvo čionai gimęs, 50 metų amžiaus. Paliko motiną.

—:—

Mūsų geras draugas V. Maurukas leidžia vasaros vakacijas Kanadoje, Toronte, pas brolių. Tenai išbus visą mėnesį. Linkime tau, drauge, turėti gerus laikus ir laimingai sugrįžti namo.

"Connie" viesulas praėjo pas mus nepadaręs daug blėdies, tik daug palijo.

Kalnietė

Brockton-Montello, Mass.

Mūsų ligoniai, Laisvės skaitytojai

Peter Beržinis jau nuo seniai sirgo, turėjo operaciją Brockton Hospitalėje. Vėl jį aplankiau. Jo liga rimta. Saku: einu prie pabaigos. Ligonis daug turi kentėti, nieko negali valgyti, gyvybę palaiko tik vandeniu. Gyvena 484 Quincy St., Brockton, Mass.

J. Cook senokai randasi Brockton Hospitalėje. Turėjo operaciją. Sakė: turėsiu pasiduoti kitai, nuo kitos ligos. Atrodo gerai, ligoninėje jį gerai prižiūri. Gyvena 67 Winter St., Brockton, Mass.

Joseph Kaminskas irgi sunkiai sirgo. Dabar jo sveikata gerokai pasitaisė. Paaugojo Laisvės fondan penkinė.

Geo. Shimaitis

SIRDINGA PADEKA

Praėjusio balandžio mėnesį Brockton Hospitalyėje buvau operuotas. Ligos laiku turėjau daug lankytojų ir su lūpėjimais, simpatijomis atviručių. Tas man daug pagalbę jo atgauti sveikatą. Todėl visiems giminėms, draugams, draugėms širdingai dėkoju. Ilgai jūsų nepamiršiu.

Joseph Kaminskas

—:—

Buvo sunkiai susirgęs Vilnieš skaitytojas George' Yanuševičius. Bostono ligoninėje buvo operuotas. Dabar serga namuose, 32 Landsdowne St., Brocktone. Priklauso prie Liet. Darb. Susivienijimo 67 kuopos ir Liet. Tautiško Namų Draugovės.

—:—

Buvo sunkiai susirgęs Geo. Steponauskas. Girdėjau, kad jo sveikata taisosi.

—:—

Marijona Benevičienė po savo vyro šermenų vis nesijaučia gerai. Serga namuose, po daktarų priežiūra, Gyvena 15 Porter St., Brocktone.

Linkėtina visiems ligoniams laimingo pasveikimo.

Geo. Shimaitis

Pittsburgh, Pa.

Antra savaitė tebestreikuoją 6,000 Westinghouse Electric Co. darbininkų, CIO elektristų unijos narių. Išėjo protestuodami prieš kompanijos užmojų suskaičiuoti kožname darbe būtiniausias minutes tikslu didinti paskubą.

Boston, Mass.

Muzikantų unija pareikalavo nuo teatrų savininkų mokesties priedo. Pagrasino sustabdyti jau suplanuotus veiksmus, jeigu nebus susiderėta. Reikalauja po \$120 savatei visiems muzikantams. Yra pasiūlyta iki \$117. Liečia muziką operoms, baletais ir viską, kur reikia "gyvosios" muzikos.

Priev
Didel
Planu
Gal
Vis
apok
žmon
griež
laisvi
Pro
ba at
prie
nuvei
sispy
Ga
portu
ją va
indus
ti ir t
Pri
Gali
Indiji
Su
džau
Salk
rodė,
las j
Ko
mas,
mas.
kamj
vaiku
gu p
N
siautė
susirg
dar v
Co
206
metu
York
daug
pais
susirg
tu tel
Iš
Gy
visus
nugal
Tik
Mū
sianti
viena
Prašo
Tattu
Vic
klaus
planų
kreči
Iš
ten s
namo
Pra
nešė
Amer
bus i
daliu.
Pra
Laisv
do la
pvairu
Jei
tytoji
paran
niau
lapių.

KRISLAI

Prievarta iš prievartos.
Didelis nusivylimas.
Planų planai.
Gal galėsime.

Rašo A. Bimba

Visa Indija paskendusį neapykantoje prieš Portugaliją. Žmonės visur reikalauja griežtesnių žygių dėl Goa išlaisvinimo.

Premjeras Nehru tebekalba apie nevertimą jokios prievartos. Pasaulio opinija nuveiksianti Portugalijos užsispyrimą.

Gal taip ir bus. Tuo tarpu portugalai valdo Goa ir žada ją valdyti amžinai. Jie šaudo indus, kurie nori Goa pasiekti ir ten savo troškimus išlieti.

Prievarta gimdo prievartą. Gali kantrybės pritrūkti ir Indija.

Su koku triukšmu ir džiaugsmu visi sveikinome Salk skiepus nuo polio! Atrodė, kad ir tai pavietrei galas jau atėjo.

Koks tada buvo džiaugsmas, toks šiandien nusivylimas. Beveik visuose šalies kampuose šiomet daugiau vaikų serga paralyžium, negu pernai.

Massachusetts valstijoje siautėja epidemija. Jau yra susirgę 1,544 vaikai. Ir galo dar vis nesimato.

Connecticut valstijoje yra 206 susirgimai. Pernai šiuo metu tebuvo 117. Net ir New Yorko mieste, kur pusėtinai daug vaikų buvo Salk skiepais įskiepyta, turime 260 susirgimų. Pernai šiuo metu tebuvo 140.

Iš kur tai pareina? Gydytojai ir specialistai visus ramina: Salk skiepai nugalės polio! Tikėkime, kad taip atsitiks.

Mūsų vyriausybė patiekianti ir paskelbsianti dar vieną nusiginklavimo planą. Prašo palaukti Jungtinių Tautų Asamblėjos sesijos.

Vidutinis pilietis tačiau klausia: Kada nuo popierinių planų bus einama prie konkrečių darbų?

Iš Maskvos pranešė, kad ten ginkluotos jėgos sumažinamos ant 640,000 vyrų.

Praėjusį penktadienį pranešė iš Washingtono, kad Amerikos karinis orlaivynas bus padintas dar vienu trečdaliu.

Praėjusį šeštadienį ir vakar Laisvė išėjo 8 puslapių. Atrodo labai gražiai. Jos turinys įvairus ir patrauklus.

Jei tik sulauksime iš skaitytojų pusės truputį daugiau paramos, Laisvė galės dažniau išleidinėti aštuonių puslapių.

Phlymouth, Pa.

Svečiai, kurie mus aplankė šią vasarą

Gegužės mėn. mus aplankė mūsų parapijonka iš Lietuvos, Marijona Čebatoriūtė - Patalavičienė, iš Gloucester Hgts, N. J. Turėjome smagių pokalbių iš jaunystės laikų.

Apie birželio vidurį aplankė mano sesuo Ona Titanienė iš Woodhaven, N. Y. Su ja irgi kelias dienas smagiai laiką praleidome.

Birželio mėn. netikėtai mus aplankė dveji Vitkauskai, iš Kearny ir Newark, N. J. M. Vitkauskienė ir jos sūnus, Frank yra plačiai žinomi kaip veikėjai ir visuomenininkai. Jie buvo atvykę į Kingstoną pas gimines į vestuvių pokylį, tad ta proga jie aplankė ir mus. Trumpai, bet draugiškai ir smagiai pasikalbėjome.

Taip pat teko matyti su Mikioniais iš Newarko ir Bajorais iš Kearny, N. J. S. Mikionis ir Bajoras yra seni ir geri Sietyno Choro dainininkai. Mano nuostabai, iš jų išsireiškimo supratau, kad Sietyno Choras jau kaip ir miręs. Bet aš tam nenoriu tikėti, o ypatingai, jei Mikionis, Bajoras ir kiti ilgamečiai choristai Sietyno Choro laikysis, tai tikrai choras gyvuos. Ką sakote, seni ir geri dainininkai?

O štai liepos 11 d. dar turėjome gerbiamus svečius Gilmanus iš Laurelton, N. Y. Gilmanai pas mus buvo apsisotę tik trumpam laikui. Mes jų prašėme, kad jie čia apsisotų nors kelioms dienoms. Bet jie nesutiko. Jie sakė, kad jų laikas labai ribotas, ir jie turi dar daug vietų aplankyti.

Bet A. Gilmanas dar paklausė, ar jis galėtų nors trumpu laiku pamatyti šią angliakasių apylinkę. Ypatingai jis norėtų matyti anglių laužyklą (breikerį). Na, tai gerai, sakau, aš jam. Prašau sėskime į mano mašiną ir galėsime pavažinėti. Bet savaime suprantama, kiek apie į pusę valandos tegalima apvažinėti ir kaip daug ką matyti. Sugrįžus, maniskė kvietė svečius ant vakarienės, bet jie gražiai atsisakė, o tik teiravosi apie kelią į Carbondale, Pa., ir skubėjo į savo karą. Juos palydėjau iki Pittstono tilto, o nuo čia jie jau turėjo susirasti kelią. Labai dėkojame Gilmanams už mūsų aplankymą ir prašome kitą kartą mus aplankyti ilgesniam laikui.

V. Zilinskas

NEW BRITAIN, CONN.

LDS 5-tos apskr. išvažiavimas įvyks 28 d. rugpiūčio, 11 val. ryte. Indian Grove Darže, West Haven. Už įžangą bus duodami pietūs, programėlė, taipgi bus atžymėjimas LDS 25 m. sukakties. Jau kai kurie LDS 108 kp. nariai ruošiasi ten dalyvauti. Kviečiame ir kitus svečius dalyvauti ir iš apylinkės. Nepamirškite datos ir vietą. (164-165)

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Pasaulinės Darbo Federacijos balsas

Viena, Austrija. Pasaulinės Darbo Unijų Federacijos vadovybė paskelbė tokį pareiškimą išvakarėse Keturių Didžiųjų konferencijos Ženevoje.

"Prieš 10 metų po Antrojo pasaulinio karo pabaigos, Pasaulinės darbo unijų federacijos steigiamasis kongresas konstatavo, kad JAV, TSRS, Britanijos ir Francūzijos draugystės išsaugojimas yra patikimiausia taikos visame pasaulyje garantija. Toks buvo ir toks lieka dabar visų šalių fizinio ir protinio darbo žmonių įsitikinimas. Nuo to laiko, nuolat likdama ištikima šiam įsitikinimui, Pasaulinė darbo unijų federacija be atvangos stipriai savo taikos gynimo veiklą. Jūs galite įsivaizduoti, kokios viltys įkvepia darbo žmonių mases visame pasaulyje šiuo momentu, kai Ženevoje susirenka Keturių didžiųjų valstybių vyriausybių vadovų pasitarimas. Šiomis nepaprastomis sąlygomis Pasaulinė darbo unijų federacija laiko savo pareiga išreikšti Jums darbo žmonių lūkesčius: jie yra įsitikinę, kad tik taikos sąlygomis jie gali išplėsti įgytąją laisvę, vystyti solidarumą, pasiekti geresnes gyvenimo sąlygas ir tuo būdu imti vesti žmoniją pažangos keliu.

"Štai kodėl viso pasaulio darbo žmonės karštai trokšta tarptautinio įtempimo sumažinimo, ginčijamų klausimų tarp valstybių suregulavimo derybų keliu, atominio ir vandenilinio ginklo uždraudimo, nusiginklavimo įgyvendinimo, visu valstybių nepriklausomybės ir vientisumo gerbimo, šalių prekybinių ir kultūrinių mainų išvystymo."

Pasaulinio Motinų Kongreso dalyvės Maskvoje

Liepos 16 d. iš Loanos į Maskvą atvyko, Antifašistinio tarybinių moterų komiteto pakviesta, didelė Pasaulinio kongreso motinų kongreso delegacijų užsieniečių grupė. Atvykusiųjų tarpe Indijos, Japonijos, eilės Lotynų Amerikos šalių, Artimųjų ir Viduriniųjų Rytų atstovės.

Maskvos moterys šiltai sutiko savo seses ir drauges.

Darbo biuro statistika rodo, kad lavinti darbininkai daugiau prisirišę savo darbui, rečiau keičia darbą.

SE TAU, SE TAU!

New Yorko subway važiuodama apie 20 metų jaunuolė saldžiai sau svajoto apie būsimą smagų pobūvį. To galėjo tikėtis— jauna, graži. Balta jos suknelė švitėjo, kaip kalėdinės snaigės.

Staiga kas nors į ją tekstelėjo. Geltonai nudrįbo, nuvarvėjo išilgai visą suknelę. Kai mergina spėjo nugalėti išgąstį ir nuostabą, pakėlė akis pažiūrėti, iš kur visa tai atsirado, nepažįstamas vyriškis pro dantis prakošė: "A, nori daugiau?" Ištraukęs iš maišelio leido į ją antruojau anties kiaušiniu.

Teisme tas 44 metų smarkuolis teisinosi buvęs įsikaušęs. O merginos grožis, jam pačiam nepasiekiamas, atrodęs per daug violioklišku, erzinančiu.

Connersville, Ind., gyventoją Mrs. Blanche Freemont gali pasigirti, kad ji nesensta. Būdama 87 metų ji pasigavo vėjarauples, skaitomas vaikų liga. Vėliau išdaigino "išminties dantį," daugumai žmonių išdygantį tarp 20-30 metų amžiaus.

Elmira miesto gyventoją Mrs. Hewitt tapo pašaukta trafiko teisman už važiavimą greičiau leistojo kiekio mylių. Ji teisinosi, kad bitė įskrido jai už apykaklės ir dėl to ji staiga pagreitino auto eigą. Parodymui ji atnešė sutrėkštą bitę. Taip ir išsisuko nuo didžiosios pabaudos.

Vėliausias Cenzo Biuro raportas rodo, kad vis daugiau moterų įsitraukia į darbus už algą. Dešimtmečiu tarp 1940 ir 1950 skaičius darbininkių padaugėjo nuo buvusių 11 milijonų iki 15 ir pusės milijono. Moterų samda tuo laikotarpiu padaugėjo 40 procentų, vyrų tik 15 procentų.

PEKINGAS. — Kinijos radijas sako, kad Amerikos valdžia per trejus metus neleido Kinijos piliečiui studentui Tu Lien Yao išvykti namo. Jis studijavo Penssylvanijos universitete ir jau trys metai atgal prašė leidimo vykti Kinijon.

SAN FRANCISCO. — Buvęs Californijos generalinis prokuroras Robert W. Kenny kreipėsi į aukščiausią teisumą su apeliacija savo kliento Schneidermano vardu. Schneidermanas nuteistas po Smitho aktu.

PHILADELPHIA, PA.

Operetiškasis Koncertas

Bengia Aldiečiai ir Moterų Klubas

Įvyks šeštadienį

Rugsėjo 24 Sept.

414 Green St., Philadelphia, Pa.

Pradžią 7:30 Val. Vakare — Įžanga \$1.00

PROGRAMAS

Scenos iš Operetės

"Jankių Milijonierius"

Vaidina ir dainuoja

AIDSIETYNŲ KVARTETAS

Felipa, jauna meksikietė, Ona Stelmokaitė-Eicke
Pedro, jos tėvas — — — — — Jonas Grybas
Hepworth, Jankių milijonierius — T. Kaškiaučius
Jonė, jo sesuo — — — — — Mildred Stensler

DUETAS — El. Brazauskienė ir Aug. Iešmanta
SOLO — — — — — Augustinas Iešmanta
RINKTINĖS DAINOS — — — — — Aidsietynas
Taipgi dalyvaus — — — — — vietiniai talentai
Akompanistas — — — — — Frank Balevičius

Sirdingai kviečiame visus atsilankyti, išgirsti ir pamatyti šią nepaprastai gražią programą.

Rengėjai

New Yorko ir apylinkės žinios

Aplink mus ir kitur

Brooklynas turi apie 2,225,000 medžių, sako parkų departamentas. Tai yra beveik tiek, kiek žmonių, kitaip sakant, kiekvienam žmogui Brooklyne atitenka vienas medelis. Bet to negalima būtų pasakyti apie biednesnes Brooklyno dalis, kaip lietuviams gerai žinomas Williamsburgas, kur medžių proporcija gyventojams daug kartų mažesnė.

Urganas Cannie ir Dianne metu Brooklynas neteko, sako parkų departamentas, 2,000 medžių. Iš jų 600 buvo visai palaužti. Likusieji dar stovi kaip nors, bet jų laikas trumpas. . .

Didžiausios pasaulio kapinės randasi prie New Yorko — Pinelawn, Long Islande. Jos yra tris kartus didesnės už Central Parką. Tose kapinėse uždrausta statyti antkapius. Kiekvienas kapas pažymėtas visai maža gulščia bronzine lentele tarp gėlių. Visas įspūdis verčiau parko, negu kapinių. Pinelawn todėl įgavo vardą "jaukios kapinės."

Katalikų veteranų konferencijoje N. Yorke ultra-reakcinis sparnas patiekė rezoliuciją, kad Amerika turi pasitraukti iš Jungtinių Tautų. Nors visa ta veteranų organizacija reakcinė, rezoliucija buvo atmesta. Vienok buvo priimta rezoliucija, kurioje sen. McCarthy garbinamas kaip kovotojas už amerikoniškumą.

Kas įdomajasi pamatyti kokį nors seną gerą filmą, kurio niekad nematė arba norėtų antru kartu pamatyti, tą gali padaryti New Yorko Moderniško meno muziejuje, ant 53rd gatvės prie 5th Ave. Ten kasdieną rodomi specialėje auditorijoje filmai (išimant sekmadenius). Apie laiką ir programą galima pasiteirauti paskambinus arba užėjus. Dažnai rodomi ir tokie seni tarybiniai garsūs filmai kaip "Potiomkinas," "Gorkio Vaikystė" ir kiti. Įėjimas į tuos rodymus pigesnis, negu eiliniuose teatruose.

Vienas amerikiečių fermerių, kurie lankėsi Tarybų Sąjungoje, pirmadienį, anksčiau už savo draugus, atskrido New Yorko pakelėje į Vidurvakarius. Kiti dar Berlyne.

Laikraštiniams jis sakė, kad amerikiečiai nemažai gali pasimokinti iš tarybinio žemės ūkio, nors tarybinė delegacija Amerikoje, kadangi ji atvyko vyriausiai pasimokinti apie vieną dalyką, kornus-kukurūzus, pasimokins daugiau.

Jis sakė, kad būtų geras dalykas turėti daugiau tokių delegacijų pasikeitimų.

Jis taipgi prieš televizijos aparatus apsirėdė įvairiais tautiniais drabužiais, kuriuos gavo kaip dovanas Ukrainoje, Kazachstane, Kaukaze ir kitose Tarybų Sąjungos dalyse.

Tris kioskai ant 42-ros gatvės, tarp 5 ir 6 ave., prie Bryant parko ir centralinio knygyno, yra labiausiai "tarptautiniai" pasaulyje. Tuose kioskuose ("standuose") galima gauti daugiau leidinių iš įvairiausių kraštų, negu bet kokiame kioske Londone, Paryžiuje arba Maskvoje. Bent taip sako keliautojai.

Miesto tarybos prezidentas reikalauja federalių fondų

New Yorko miesto tarybos prezidentas Abe Stark prašo, kad federalinė valdžia paskirtų specialius fondus kovai prieš jaunuolių kriminalizmą šiame mieste. Jis kalbėjo specialėje konferencijoje, kurioje dalyvavo pareigūnai iš Brooklyno, Queens ir Staten Islando.

A. Starkus sakė, kad, nežiūrint šio kio tokio sumažėjimo, kriminaliniai nusikaltimai, kurie įvelia jaunimą, lieka labai gausūs. Paskutiniai atsitikimai, kur jaunametės mergaitės buvo rastos veikiančios kaip prostitutės policijos pašonėje, o kartais net

su policininkų pritarimu, tai patvirtina.

Švietimo tarybos prezidentas C. H. Silveris ragino, kad būtų panaikintas įstatymas, kuris reikalauja iš jau dirbančių jaunuolių dar lankyti papildomasias mokyklas. Pagal įstatymus jaunuolis gali susirasti darbo turėdamas 16 metų amžiaus, bet turi lankyti vakarais mokyklą, kad pabaigti vidurinės mokyklos mokslą.

Silveris sakė, kad tas priveda prie didelių sunkumų, nepasitenkinimo ir verčia tuos jaunuolius įsivelti į nusikaltimus.

TARP LIETUVIŲ

Petronėlė Vizlianskienė sėkmingai pergyveno operaciją. Išbuvusi porą savaitių ligoninėje, jau sugrįžo. Tačiau iki sustiprės ilsisi pas savo giminaičius Sidabras, 267 Linden St., Brooklyn, N. Y.

Skaitlingi Vizlianskienės ir jos sūnaus advokato Anthony Weslan prieteliai linki jai greit sustiprėti ir vėl dalyvauti tarp lietuvių, kaip visuomet. K. K.

Praėjusį sekmadienį pora draugų aplankė mūsų seną ir nuoširdų laisvietį Petrą Poškaitį. Kaip jau buvo pranešta, Petras dabar randasi Bellevue ligoninėje New Yorke. Džiaugėsi jis mus pamatęs. Ligonis pusėtinai dar silpnas. Bet kalba logiškai. Jam kairioji koja nupiauta. Gerai būtų, kad prie progos ir kiti prieteliai šį gerą draugą aplankytų.

Man patiko Aido Choro piknikas, įvykęs Great Necke. Tik gal nereikėjo tiek daug išlaidų daryti dėl muzikos. Iš senųjų tik viena kita pora teško. O jaunimo buvo mažai.

Teko truputį pasikalbėti su Alma Kasmociūte, parko ir įstaigos savininke. Ji gerai, linksmam nusiteikusi. Jai, matyt, biznis gerai sekasi. Alma sakė, kad jinai greitoje ateityje.

PASIRANDAVOJA 3 RŪMAI

Pasirandavoja 3 fornišiuoti rūmai, prieinama kaina. Kreipkitės: Petras Baktys, 638 Barbey St., Brooklyn, N. Y.

Tel. EV. 5-4180 (164-168)

Pasirandavoja 3 rūmų apartamentas, ant 2-ry lubų iš fronto. Svarioje vietoje, randa tik \$20 mėnesi. Kreipkitės: Frank Dambrosky, 21 Maujer St., Brooklyn, N. Y. (163-165)

tyje porai mėnesių vyksianti į Pietinę Ameriką atostogauti. Laimingiausios jai kelionės.

Man džiugu buvo piknike matyti Petrą Grabauską. Jis jau kartu su kitais aidiečiais dainavo. Tik mano Petrul nuoširdus patarimas: Dabar saugok sveikatą. Svarbu užsilaikymas, geras poilsis, sveikas maistas, kuomažiausia stiprybų.

Piknike prie stalų visur ėjo karštos diskusijos Laisvės padėtimi. Girdėjosi įvairiausių nuomonių ir kritikų. Visi norėtų, kad Laisvė išeitų didesnė. Taip ir bus, jei tik bus daugiau medžiaginės paramos. Vietinis

New Yorko arabai rengia protesto mitingus čia

New Yorko arabų organizacijos rengia protesto mitingus prieš francūzus, kurie laiko pavergę Maroko ir Alžyro žmones. Dauguma New Yorko arabiškai kalbančių žmonių yra iš Libano. Alžyriečių ir marokiečių čia yra labai mažai.

Vėšiau, dalinai apsiniaukę

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ
DIREKTORIUS

426 Lafayette St.

Newark 5, N. J.

Market 2-5172

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

Merginos-Moterys. Viršaus 18 metų amžiaus. Kalbančios angliskai. Statymo darbas žaislių fabrike. Kreipkitės 9 A. M. 656 E. 133rd St., Bronx
GOTHAM PRESSED STEEL CORP.
(159-166)

Namų darbininkė. Abelnam darbu. Paprastas virimas. Du mokyklą lankanti vaikai. Nuosavas kambarys ir vonia. Visi elektros įrankiai. Turi mylėti vaikus. Gera alga at-sakingam asmeniui. GR. 2-6681.
(163-165)

Namų darbininkė. Patyrusi. Turi mokėti biskį angliskai. 30-40 metų amžiaus. Nėra vaikų. Visi elektros įrankiai. Nuosavas kambarys ir vonia. \$40-50 į savaitę. Great Neck 2-9005W.
(163-165)

Mergina ar Moteriškė. Dirbti Ice Cream Parlor ir prie valgių darymo. 5 dienos į savaitę. Kreipkitės asmeniškai. Ernst Pruser, 121-11 Liberty Ave., Richmond Hill 18, N. Y.
(164-166)

MALE and FEMALE

Namų Užlaikymui Pora. Dieninė mokyklai gražioje vietoje užmiestyje, gražus kambarys ir maudynė. Turi būti sveiki ir turėti geras palūdijimus ir suprasti biskį angliskai. Lyric 2-7080.
(159-166)

Vyras ir Moterys. Pilnam ar daliai laiko. Pardavinėti aukštos klasės šėrus ir bonus. Duosime vietas gausite gerą komišną ir pilną kooperaciją.

GIBBS & CO.
Park Bldg., Worcester, Mass.
Pleasant 7-7491
(162-168)

HELP WANTED MALE

PRECISION METAL
CABINET MAKERS

Gera Proga Patyrusiems. Geros Darbo Sąlygos. Geros Algos. Nuolat. Aprauda ir kiti gerumai darbininkams.

ELECTRIC ASSOCIATES
Long Branch & Naberall Ave.
Long Branch 6-1100
(162-164)

BUSINESS
OPPORTUNITIES

Maisto Marketas—Staten Island. "Self - Service." Moderninis, arti namų projekto. Daug vietos parkinimui. Metinės įeigos \$160,000. Kaina \$12,000 (prisideda tavoras).

Mrs. Rose (savininkė)
GI. 7-9192 arba GI. 7-9443
Nuo 10 A. M. iki 6 P. M.
(159-165)

REAL ESTATE

MASPETH. Parduoda savininkas; naujas 2 šeimų mūrinis namas. Pusiasu atskiras. 6 kambariai ir vonia ant kiekvieno lubų; vario vamzdžiai, garo-alejiaus šiluma, garažai. Puiki vieta, arti bažnyčių, mokyklų, krautuvų, ir transportacijos. Prieinama kaina. 57-57 75th St. (arti Grand Ave.) GLENMORE 5-5431.
(164-170)

TONY'S
UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS
Savininkas

306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Gerai Patyręs Barberis